

Battlefield Tour met John Waddy druk bezocht

Toen bekend werd gemaakt dat Colonel (ret'd) John Waddy de battlefield tour op 19 april zou leiden, stroomden de aanmeldingen binnen. De groep die hem op die middag volgde, bestond dan ook uit meer dan tachtig deelnemers. Enkele tientallen mensen moesten we teleurstellen, omdat anders de groep te groot zou worden. John vertelde op ieder punt wat hij als compagniescommandant bij het 156e Parachute Battalion had meegemaakt tijdens de opmars en de gevechten. Het meest indrukwekkende verhaal hield hij op de plaats bij de Dreijenseweg, waar hij op 19 september 1944 gewond was geraakt. Ieder detail wist hij zich nog te herinneren en de deelnemers luisterden ademloos.

Het laatste excursiepoint waar John uitleg gaf, was De Tafelberg, dat in 1944 als hospitaal werd gebruikt en waar hij naartoe werd gebracht nadat hij gewond was geraakt. Daar, in de gerenoveerde hal van het gebouw, vertelde hij hoe hij daar in de toen overvolle ruimte werd opgevangen. Bij zijn verhaal bleek ook dat hij nooit eerder terug was geweest in de Tafelberg. Dit was de eerste keer na bijna 64 jaar!

Het was een zeer bijzondere middag en we zijn John Waddy dan ook veel dank verschuldigd dat hij de moeite had genomen om hier voor over te komen uit het Verenigd Koninkrijk.

Het programma voor zondag 20 april was geheel in handen van Niall Cherry. In de ochtend leidde hij een battlefield tour in het gebied westelijk van Hotel de

FOTO: BERRY DE REUS

Kolonel John Waddy geeft tijdens de battlefield tour op 19 april 2008 uitleg bij het punt langs de Dreijenseweg, waar hij op 19 september 1944 gewond raakte.

Bilderberg en 's middags hield hij in de Concertzaal in Oosterbeek twee korte lezingen over 'Tragino' en over 'Bruneval'. Niall beschikt over een grote kennis van namen en details en gaat diep in op zijn onderwerpen. Dat maakt zijn presentaties extra interessant. Niall, bedankt en graag tot de volgende keer!

Kort nieuws over de renovatie

Er wordt hard gewerkt aan de plannen voor de renovatie. Als de financiering rond is, kan in de zomer de opdracht aan de bouwers worden gegeven. Het museum zal tijdens de bouwwerkzaamheden tijdelijk dicht gaan. Hoe lang dit zal gaan duren, is nog niet te zeggen. Wel zal deze periode voor het grootste deel in het laagseizoen 2008-2009 liggen.

Voor de ondergrondse uitbreiding gaat een ontwerp-bureau, samen met de werkgroep, een plan uitwerken, waarin 'beleving' centraal zal staan. Er bestaat al een schetsontwerp voor de inrichting en nu moet er een voorlopig ontwerp worden gemaakt.

Voor de herinrichting van de villa Hartenstein is inmiddels een nieuw ontwerp-bureau in de arm genomen. Om de activiteiten goed te bewaken en in goede banen te leiden is er een 'Stuurgroep Herinrichting' opgericht. Als alles volgens plan verloopt, moet de renovatie zijn voltooid in september 2009, op tijd voor de 65e herdenking van de Slag om Arnhem.

E-mail adressen gevraagd

Vooruitlopend op onze plannen voor een snellere informatievoorziening van onze leden, vragen wij u om, wanneer u gebruik maakt van e-mail, uw e-mail adres te turen naar onze secretaris (vvam@airbornemuseum.org). Alvast dank hiervoor!

Resten van gesneuvelde Duitse militair gevonden

Op dinsdag 1 april werd aan de voet van de Westerbouwing, langs de Veerweg in Oosterbeek, het stofelijk overschot gevonden van een Duitse militair, die hier waarschijnlijk tijdens of vlak na de Slag om Arnhem is omgekomen.

Bij de berging zijn uniformknopen gevonden, die aangeven dat de militair behoorde tot de Kriegsmarine. Enkele compagnieën van de '10e Schiffs-Stamm-Abteilung' en de 6e compagnie van de '14e Schiffs-Stamm-Abteilung' zijn destijds bij de Westerbouwing

ingezet. De berging is uitgevoerd door de Bergings- en Identificatie Dienst van de Koninklijke Landmacht (BID). Er werden zowel een identiteitsplaatje, als ook enkele persoonlijke bezittingen van de soldaat gevonden. Nader onderzoek door de BID moet uitsluitsel geven over identiteit van de militair.

Het stoffelijk overschot werd gevonden tijdens een zoektocht naar een Britse militair die sinds 21 september 1944 in deze omgeving is vermist. Het betreft Lance Corporal Eric Melling van het 13e peloton van B Company, 1st Border Battalion. De lotgevallen van dit peloton zijn opgetekend in het boek 'Het Dertiende Peloton' door VVAM-lid en journalist Haks Walburgh Schmidt. Hij is de initiatiefnemer van deze zoekactie. In samenwerking met de gemeente, de politie en het BID wordt deze uitgevoerd door een team van twee man, die ontheffing hebben om met metaaldetectors in de gemeente Renkum te zoeken. Uit de vondst van de Duitse militair blijkt dat de nauwe samenwerking en informatie-uitwisseling tussen alle betrokken partijen zijn vruchten afwerpt. Hoewel de Britse militair Eric Melling nog niet is gevonden, is nu wel een andere, meer dan 60 jaar durende vermissing opgelost. Na grondig onderzoek naar de identiteit van de Kriegsmarineman, zal hij officieel ter aarde besteld kunnen worden. Dit laatste zal plaatsvinden op de Duitse militaire begraafplaats in Ysselsteyn (Limburg). Het is bijna veertig jaar geleden dat een stoffelijk overschot van een Duitse militair in de gemeente Renkum werd gevonden.

'Leading the Way to Arnhem. An Illustrated History of the 21st Independent Parachute Company 1942 – 1946'

Wie en wat was die groep Britse parachutisten, die, klein in aantal, korte tijd voor het neerkomen van de Airborne-troepen in vijandelijk gebied sprong, om landings- en droppings- terreinen te markeren? Dit boek geeft daar antwoord op. De 186 man sterke 21e Onafhankelijke Parachute Compagnie moest landings- en droppings-terreinen vrijmaken van obstakels en de vijand en markeren voor de naderende Eerste Britse Airborne Divisie. Hierna kreeg de eenheid de rol van infanteriecompagnie voor moeilijke klussen. De mannen waren van een hoog kaliber, speciaal geselecteerd en goed getraind. Hun materiaal bestond uit markeringslappen, rookpotten, lampen en Eureka-bakens, waarmee vliegtuigen de weg konden vinden. In de compagnie zat een twintigtal Duits- en anderstalige gevluchte Joden, die de vijand konden verstaan.

Majoor John Lander, een zweefvliegtuigpilot, richt de compagnie op in juli 1942. In het boek volgen wij de selectie en training van de 'Pathfinders' en hun rol bij het ontwikkelen van draagbaar markeringsmateriaal. De compagnie traint in Algerije voor inzet op Sicilië in juli 1943. Daarna vormt de compagnie de speerpunt voor de 78e Infanterie Divisie in Italië. Op 25 december keert de 21e terug naar Engeland. Het derde, vanaf nu 'onafhankelijke' peloton, blijft achter als 'pathfinder-unit' voor de Tweede Onafhankelijke Parachute Brigade. In Engeland vangt de compagnie onmiddellijk aan met aanvulling en met de training ter voorbereiding van de operatie Market Garden. Twaalf Stirlings droppen

op 17 september om 12.40 uur de compagnie onder commando van majoor Wilson. Onmiddellijk worden de drie aangewezen terreinen gemarkeerd en geze-kerd. De compagnie graaft zich 's avonds in rond de Rijderskamp. De volgende dag worden er vliegtuigen binnengeloodst voor de tweede lift en als de hele divi-sie is geland, verhuist de onafhankelijke compagnie naar Oosterbeek-Noord. Op 19 september markeert de compagnie Johannahoeve voor de Poolse gliders. De compagnie acteert als infanterie, maar moet ook dagelijks terreinen voor de bevoorradings markeren. Duitse aanvallen worden steeds heftiger. Op 21 sep-tember weet de compagnie in een keer 50 Duitsers te doden. Bij het inkrimpen van de perimeter verhuist de compagnie naar de oostzijde, rond de veldhospitaal Schoonoord, Vreewijk en De Tafelberg. De beschietingen en gebrek aan eten, drinken en slaap doen zich gelden. Op 24 september krijgt de compagnie versterking van overgestoken Polen uit Driel. Op 25 september krijgt de 21e opdracht tot uitvoering van operatie Berlin, de terugtocht over de Rijn. Doden en gewonden worden achtergelaten. Van de 186 man bereiken 5 officieren en 115 man de overkant. Twintig man zijn gedood en 46, waarvan 27 gewond, worden krijgsgevangen genomen. Op 28 september is de gehavende compagnie terug in Engeland. De 21e wordt hier aangevuld en opnieuw getraind. Op 6 mei 1945 vliegt de compagnie naar Noorwegen om toe te zien dat de Duitsers de overga-vereregels opvolgen, om orde te handhaven, sabotage te stoppen en de vliegvelden van Oslo en Stavanger te beveiligen. In de nazomer worden de 'Pathfinders' inge-zet onder commando van de Zesde Airborne Divisie. Inzet in Haifa volgt, om de Palestijnse politie te helpen de orde te handhaven. In Gaza bewaakt de compagnie het vliegveld. Op 13 september wordt de compagnie gedemobiliseerd en opgeheven.

De bijlagen omschrijven de belevenissen van het in Italië achtergebleven Onafhankelijke Peloton, de navi-gatiemiddelen, een lijst met alle 186 mannen die deel-namen aan Market Garden, de gewonnen onderschei-dingen, een erelijst van gesneuvelden en een groot aantal levensbeschrijvingen van de Arnhem veteranen. Het boek is een mooie aanvulling op 'First In' van Ron Kent en 'De verrekte moeite van het doodgaan' van Zeno. Het is boeiend geschreven (in het Engels) en leest plezierig. Het is uitermate goed geïllustreerd (270 foto's en documenten) en voorzien van een zestel informa-tieve bijlagen. Zoals we zijn gewend van R.N. Sigmond Publishing is het boek mooi uitgevoerd. Het is te koop voor € 39,50 bij het Airborne Museum Hartenstein en o.a. boekhandel Meijer & Siegers in Oosterbeek. (Okko Luursema)

'Kom met verhalen'

Het Airborne Museum is op zoek naar verhalen en herinneringen. Heeft u zelf herinneringen aan de Slag om Arnhem? Of kent u iemand die zijn/haar persoonlijke verhaal hierover wel zou willen vertel-len? Bij het Airborne Museum probeert men zoveel mogelijk persoonlijke herinneringen van mensen te verzamelen, om ze te bewaren voor volgende gene-raties. Dus kom met verhalen, dan leggen wij dit kostbare materiaal vast voor de toekomst! Indien u hieraan mee wilt helpen, kunt u contact opnemen

met Suzanne Belleman, telefoon: 026-3337710, e-mail: sbelleman@airbornemuseum.org.

Penningmeester gezocht

Frits Miedema, heeft aangekondigd dat hij bij de volgende jaarvergadering in 2009 zijn functie als Penningmeester voor de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum wil overdragen aan een opvolger. Frits heeft dit werk dan acht jaar gedaan.

De VVAM zoekt daarom een nieuwe Penningmeester. We zoeken iemand die goed met de financiën van VVAM kan omgaan en die woont in de regio Arnhem. Het bestuur vergadert een keer per maand in het Airborne Museum en het is handig wanneer bestuursleden niet te ver weg wonen. Heeft u belangstelling voor deze functie, mailt u dat dan even naar onze secretaris Ivar Goedings: goedings@van-lotringen.nl

Bevoorradersmand geschonken

Afgelopen mei ontvingen wij een telefoontje van mevrouw Anne Marie Brederoo van de school op het Postpad in Oosterbeek. Zij vertelde dat in het gebouw nog een Britse bevoorradersmand stond, die zij wilde schenken aan het Airborne Museum. Het bleek dat deze mand in september 1944 terecht was gekomen in een van de grote kastanjabomen, die nu nog steeds op het schoolplein staan. De heer Henk Beumer, die toen tuinman was en vlak achter de school woonde, had de mand tijdens de slag uit de boom gehaald. Volgens hem bevatte de mand voedsel en hing hij aan een groene parachute. De vrouw van de heer Beumer had later de parachute gebruikt om er een jurk van te maken. Helaas is deze kleding niet bewaard gebleven. De mand heeft sinds de oorlog in de school gestaan en is bijna 64 jaar(!) gebruikt voor het opbergen van attributen voor de gymlessen.

Op de mand zit een metalen plaatje met een kogelgat. Op het plaatje staat het cijfer '3' en vaag is ook een 'T' zichtbaar. Dit laatste zou niet naar voedsel, maar naar lichtspoorruit wijzen.

(Roland Boekhorst, Behoudsmedewerker Airborne Museum Hartenstein)

FOTO: ROLAND BOEKHORST

De bevoorradersmand die meer dan zestig jaar in de school aan het Postpad in Oosterbeek heeft gestaan.

Conferentie van de 'Guild of Battlefield Guides'

De Britse 'Guild of Battlefield Guides' (GBG) houdt van 12 t/m 14 september in Arnhem een conferentie met

als onderwerp: 'A tour of the Arnhem-Nijmegen battlefields'.

De 'Guild of Battlefield Guides' is een organisatie met als leden battlefield guides en andere belangstellenden voor historische slagvelden. Ze zijn afkomstig uit diverse landen. Ook veel internationale touroperators zijn lid. De bekende Britse militair-historicus, professor Richard Holmes, is beschermheer van de Guild. Het doel van de Guild staat omschreven als: 'To analyse, develop and raise the understanding and practice of battlefield guiding'.

Aan de conferentie die in september wordt gehouden, kunnen ook niet-leden van de Guild deelnemen. Ook is het mogelijk om dagdelen van het programma bij te wonen. Zie hiervoor de websites: www.airbornemuseum.com of www.battleguides.org. De organisatie van het weekend is in handen van de GBG in samenwerking met Vereniging Vrienden van het Airborne Museum. Wij hopen Arnhem veteranen Major (ret'd) Tony Hibbert als speciale gast voor dit weekend te verwelkomen. Het programma ziet er als volgt uit:

12 september:

Het merendeel van de Britse gasten komt aan op Eindhoven Airport. Na aankomst in Arnhem is er een lunch in hotel Haarhuis.

's Middags volgt de officiële opening van de 'Liberation Route' bij Wolfheze en bij Groesbeek. Aansluitend is er een receptie in het Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945 in Groesbeek, georganiseerd door het Regionaal Bureau voor Toerisme, Knooppunt Arnhem-Nijmegen.

De dag wordt besloten met een bijeenkomst met mensen van het Regionaal Bureau voor Toerisme Veluwe & Vallei in de restaurants Nol in 't Bosch en Campman in Renkum in het kader van de Operatie Pegasus. Deze bijeenkomst wordt gevolgd door een 're-enactment oversteek' over de Rijn.

13 september:

's Ochtends: Lezingen over 'Battlefield Toerisme' in hotel Haarhuis in Arnhem.

's Middags: Battlefield tour 'De verloren Slag' in de wijk Lombok en omgeving, met vervolgens een bezoek aan het 'Informatiecentrum Slag om Arnhem' bij de Rijnbrug in Arnhem. 's Avonds: 'Social evening' met diner in de middeleeuwse kelders van Arnhem.

14 september:

's Morgens: Bezoek aan het Airborne Museum met 'validations' (beoordelingen) voor het verkrijgen van de 'guide badge' van de GBG. Bezoek aan de Airborne begraafplaats. Lunch in restaurant Schoonoord.

's Middags: Bezoek aan de Westerbouwing. Rijnovertocht via de Drielse veer en bezoek aan Driel.

Eind van de dag: Terugreis van de Britse deelnemers via Eindhoven Airport.

De kosten voor deelname aan het gehele weekend, inclusief hotelaccommodatie in hotel Haarhuis in Arnhem: € 380 per persoon op basis, van een tweepersoons kamer. Toeslag eenpersoons kamer: € 90. Deelname zonder hotel accommodatie: € 270.

Voor de kosten van het bijwonen van dagdelen van de conferentie, zie de website www.airbornemuseum.com of informeer via het Airborne Museum, tel. 026-3337710. Voor meer informatie: W. Boersma, tel. 0318-639633, e-mail w.boersma@wxs.nl

Medewerking inrichting diorama

De oproep in de vorige Nieuwsbrief om voorwerpen beschikbaar te stellen voor het kamerdiorama in ons nieuwe museum heeft talrijke reacties opgeleverd. We ontvingen de toezeggingen voor: 1 kachel, 1 keteltje, 2 tafels, 4 stoelen, 1 schemerlamp, 2 telefoons, 1 wandklok, 1 schilderijtje. We zijn nog op zoek naar: 2 armstoelen, 1 gebruikt vloerkleed met een Perzisch of Turks motief, 1 wandspiegel, serviesgoed, 1 huiskamerlamp, 1 blaker, enkele ouderwetse ijzeren strijkijzers, overgordijnen (mogen kapot zijn), 1 (trap-)naaimachine; kortom alle huiskamer ingrediënten uit de 40er jaren.

Kijkt u nog eens rond en mocht u iets dergelijks tegenkomen of iets waarvan u denkt dat het bruikbaar is, dan graag een telefoontje naar 026-3333261 of een mailtje naar chrisvanroekel@hotmail.com. (Namens de werkgroep Educatie, Chris van Roekel)

Niall vraagt informatie

Wij ontvingen de volgende oproep van Niall Cherry: 'Onlangs sprak ik met een veteraan, tevens lid van onze Vereniging, die in september 1944 deel uitmaakte van de A compagnie van het 2nd Parachute Battalion. Hij was een van de eerste militairen die op 17 september 1944 aankwam bij de Arnhemse verkeersbrug. Hij vertelde mij dat hij direct na zijn aankomst de opdracht kreeg om de gebouwen aan de westzijde van de brug te controleren. Hij zei dat zij niet wisten waar deze gebouwen voor werden gebruikt. Toen ze dichterbij kwamen, zagen ze mensen in een groot gebouw, dat dicht bij de weg stond. Het bleek een groep kinderen te zijn, die vermoedelijk een avondles volgden op de Zondagsschool. De patrouille ging het gebouw binnen en vertelde de leraar dat de situatie gevaarlijk kon worden en dat ze beter konden vertrekken. De Britten kwamen tot de conclusie dat het gebouw veel te groot was om door een groepje van vier militairen te worden verdedigd en daarom besloten ze terug te keren en dit te rapporteren. Vervolgens kregen ze posities toegewezen aan de oostzijde van de brug.'

Dit verhaal heeft nog een vervolg. Enige jaren geleden raakte de veteraan aan de praat met een Nederlander, die vertelde dat hij als kind in 1944 bij de bewuste les was. Hij herinnerde zich dat de Britse soldaten binnen kwamen. Graag zouden wij meer over deze gebeurtenis willen weten. Zijn er lezers die hier iets over weten? Reacties graag naar de redactie van de Nieuwsbrief, p/a Airborne Museum of naar e-mail adres: robert.voskuil@12move.nl.

Diorama 'Artillerie bij de Oude Kerk' dreigt te verdwijnen

Bij de renovatie zal er veel veranderen in het Airborne Museum. Ook enkele diorama's in de kelder van het museum moeten verdwijnen. Daarbij is helaas ook het indrukwekkende diorama van de Britse artillerie bij de Oude Kerk. Dat juist deze uitbeelding opgevoerd dreigt te worden is extra jammer, want het is het enige diorama in het museum dat een gevechtssituatie uit de Slag om Arnhem zo natuurgetrouw mogelijk weer geeft. Bovendien kan dit beeld heel goed worden gebruikt voor het begrijpen van allerlei andere aspecten van het verhaal van de Slag om Arnhem, zoals de Oude Kerk als laatste verdedigingspunt, de 'Lonsdale Force', de 'zichtbare' afstand tussen Oosterbeek en Arnhem en het deel van Oosterbeek dat ten koste van grote offers werd verdedigd om de terugtocht over de Rijn (Operatie 'Berlin') mogelijk te maken.

Het beeld is vooral ook indrukwekkend omdat op de muren van het diorama een zeer gedetailleerde schildering is aangebracht van de omgeving van de Oude Kerk, zoals die er in 1944 uitzag. Om dit mogelijk te maken hebben de leden van de Vereniging Vrienden in het verleden, mede door het houden van verschillende activiteiten, veel geld bij elkaar gebracht.

Het bestuur van de VVAM heeft tot nog toe tevergeefs geprobeerd dit diorama te redden. Het opruimen hiervan, om daarmee meer ruimte te creëren voor tijdelijke exposities is geen goede beslissing. Laten we proberen gezamenlijk tot een andere oplossing te komen! (Chris van Roekel, oud-voorzitter van de VVAM)

Excursiegidsen gezocht

Onze vereniging heeft in de loop der jaren een grote hoeveelheid excursies georganiseerd, en bijbehorende gidsen uitgegeven. Die publicaties zijn de schriftelijke neerslag van activiteiten van de VVAM, en dus horen ze thuis in het verenigingsarchief. Helaas blijkt zich daarin niet één exemplaar te bevinden. Op z'n minst zouden we alleen al om die reden kunnen constateren dat de desbetreffende archivaris (ondergetekende) een duidelijk steekje heeft laten vallen!

Hoe dan ook, mede omdat het hier belangrijke bronnen voor de geschiedenis betreft, willen we het archief graag proberen aan te vullen. Als u in het bezit bent van één of meerdere excursiegidsen, en u zit er niet echt aan vast gebakken, zou u ons (lees: uw vereniging) dan een plezier willen doen?

Uw reacties worden graag tegemoet gezien via g.h.maassen@morfeem.nl of op het volgende adres: van Toulon van der Koogweg 70, 6862 EG Oosterbeek. (Geert Maassen, archivaris VVAM)

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek (Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek) en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem.

Telefoon museum: (026) 333 77 10

Redactie: drs. R.P.G.A. Voskuil en W. Boersma

Redactieadres: Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, e-mail: vvam@airbornemuseum.org

Penningmeester/ledenadministratie: Frits Miedema, telefoon (026) 333 64 76, e-mail: fymiedema@planet.nl

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers: Chris van Roekel, Oosterbeek.

Vormgeving: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen B.V.